

SUSAN TAUBES

ELVÁLÁS

Fordította
LÁZÁR JÚLIA

DAVID RIEFF
bevezetőjével

Op!n Books

NAGY ERŐFESZÍTÉSSEL nyitja ki a szemét, de másik szobában van; később végigsiet az utcán, a hívogató üzletek mellett, szépek a Place Vendôme kirakatai, az órák mint lapos érmék; tudja, hogy valami nem stimmel, hogy ki kell nyitnia a szemét, mert a szobájában az ágyon fekszik. Újra meg újra becsukja-kinyitja, most ágyban van; felismeri a szobát; a Hudson folyó közelében az emeletre beáradó fényt. A szemét mégsem tudja sokáig nyitva tartani; valahányszor pislog, változik a szoba, másik oldalra kerül az ablak, vagy valami sötét tömeg árnyékolja. Most kiveszi egy férfi alakját, felidézi a fájdalmat, kölcsönadta neki a testét, de nem volt felkészülve rá – a szeretője lenne? –, kabátban áll az ágy mellett, ő pedig azon tűnődik, tényleg ordított-e, mint egy vadállat, és a férfi hallotta-e a fröccsenő vérrel áradó vad kitöréseket, szentségtörő szólamokat.

Ha hallotta is, kedvességből vagy nemtörődöm-ségből úgy tesz, mint aki nem, szereti megkérdőjelezni, amit lát és hall. Őt pedig szépnek és méltóságteljesnek akarja megőrizni az emlékezetében.

Beszélni kezd, de messze jár, a hangja is távoli, meglepően gyorsan, folyékonyan beszél. Nevet. Így sosem nevetett azelőtt. A férfi alakja homályba vész, sötét, élettelen alakzat lesz, enyhén meginog, most veszi észre a csupasz talpak fehér foltját – a férfi felakasztotta magát!

Sophie Blind nem hiszi persze, amit lát, tudja, hogy csak azért, mert félünk tőle, még nem hihető valami; elvégre filozófiát tanult, ismeretelméletet, több dolgozatot írt a verifikációs elvről. Most egyébként sem lát semmit. Talán csak egy fogason lógó kabát mozdult, ahogy megbillent a gép szárnya. Stroboszkóphatás.

A fájdalom enyhült, szó szerint elemelkedett. Eleinte nem látott. Mi volt az a fehér, simogató érintés? Isten a leglágyabb ecsetjével festette a retinájára a világot; csillagok, zuhogó hó, virágszirmok, virágzó vadgesztenyefasor, zöld csiklandás minden kis levél. Sosem nevetett még így. És ezt sem kellett elhinni. Csak azért, mert elragad a látvány, nem szükségképpen hihető.

Ágyban van, egy szobában; Sophie Blind a legvadabb álomban is ragaszkodik az ismerős képzetéhez.

Igen, de tényleg álmodik?

Egy szobában ír. Csak az a baj, hogy az apró jegyzetomb minden oldalát telerótták már idegen nyelvű szavakkal. Felül az ágyban. A szoba ismeretlen, a mennyezet magas – márványmosdó csőrös kancsóval, a szekrény a francia vidéket idézi –, a szoba régimódi, első osztályú hotel Normandia egyik tengerparti üdülőhelyén. Biztosan álmodik, mert most eszébe jut a milánói gyáros, az Amalfi-parton száguldottak az Alfa Romeójával – így időben, térben elhelyezheti –; vajon mi lett vele? Fel kellene jegyeznie mindent – gyorsan, mielőtt a férfi visszajönne – a reggelizőtálca papírterítőjére. A szoba megint változik, de hozzászokott már. Sophie Blindnak nem újdonság a sok ismeretlen szoba. Egész életében utazott.

Az ablakon mintás muszlinfüggönyök, tompa színek, magas derékalj, akár a nagyanya budapesti lakásában is lehetne. Szakállas férfiak ezüstkeretes képei a falakon. A hátsó szobákból nyüzsgés hangjai: szőnyegetek porolnak az ablakpárkányon, súrolókefe a kövön, vendégeket terelnek be és ki, a tálaló ajtaja nyikorog, valahányszor egy újabb borospoharat vesznek elő.

Doré illusztrált bibliájának egy oldalát nézegeti, az egyik képen a vízözön, alul meztelen testek örvénylő tömege, a halottak érzékien szétterülve a sziklákon, fentről a nagy, fehér bárka közeledik; a következő másodpercben valaki

ellapoz, az újabb képen pásztorjelenet. Az árnyékalak mindent megpiszkál a szobában, kihúzza a fiókokat, megtapintja a tárgyakat, unokatestvér vagy nagybácsi lehet. Sok cifra holmi: csizmák, alsószoknyák, kalapok, legyezők a húszas évekből vagy az előző század kilencvenes éveiből. A határozott, gyors és kecses mozdulatok a szeretőjére utalnak, úgy nyúl a tárgyakhoz, mintha őt akarná ugratni, felveszi a dédapa prémes kaftánját, aztán a nagynéni eszüstróka boáját; az alakítása túlzó. Hagyd abba, kéri, de a férfi már húzza is át a fején anyja flitteres ruháját: látja a festett női arcot, tökéletes a hasonlóság, a szőke fürtök, a fekete szépségfolt éppen a száj bal sarkában; az asszony ül, testhez simuló, mélyen kivágott ruhában, a két lábát úgy teszi keresztbe, mint Marlene Dietrich – most valaki megrázza a szobát, mint egy kaleidoszkópot; csillárok villannak, kihunynak a tükrokkal szegélyezett báltermekben, túl nagy a ragyogás, a tükröződő fény. Sophie Blind nem tudja, álmodik-e. Még egy kérdés motoszkál a fejében. Ha az ördögi drog hat, az ember emlékszik-e rá, hogy bevette, s még ha nem is feltételezi, hogy a mocskos disznók a teájába ejtették, ha gyanútlan bolond volt, amikor önként vállalkozott rá, ha nem gyanakodott semmi rosszra – emlékszik-e az ember, hogy droghatás alatt áll? Sophie Blind nem emlékezett.

A szeretőjére néz, döbbenet attól, amit hall: „...a valószínűtlen boldogság, amit szerelemnek hívunk...” A férfi az ágya szélén ül, nagyokat szív a cigarettából. Sophie tűnődik, vajon miért mered a távolba, hátravetett fejjel; szeretné látni a szemét.

– ...mert halott vagy, Sophie – hallja, mintha a levél szólalna meg, amit éppen olvas: – Halott vagy.

– Már átéltük egyszer – mondaná. Helyette a drága arcot fürkészi, hogy utoljára elkapja a pillantását. Nincs sehol. Hova lett? Eltűnt. A falikárpit rejtené? Középkori vadászjelenet, a háttér hervadtzöld; a bal felső sarokban kastély lebeg; az előtérben dalmaták ágaskodnak, szemből festették meg őket, mintha le akarnának ugrani a falról – a vonalperspektíva a középkorban; örület! A modernitás, a reformáció, a reneszánsz végül is, ahogy mindig gyanította, csupa iskolás vicc – a világ, ahogy számítottak rá, 1274-ben véget ért, bár elhitték volna. „...Miért kellett elkövetkeznie a huszadik századnak?” Hallja, ahogy az ismerős hang erős német akcentussal elismétli egy diák kérdését. Ez egy másik álom. Most nem lát semmit. Vagy inkább túl sokat: túl gyorsan peregnek a képek. Mindegy, hogy kinyitja-e vagy becsukja a szemét. A szeretője a szobában van, és arra vár, hogy ő megnyugodjon. Ki tart vadászatot a fejében? Röptükben